ТРАВЕНЬ

1987

ISSN 0132-4462

№ 9

перець

Мал. В. ЧМИРЬОВА

Здоровенькі були!

Відкритий лист голові Київської міської Ради народних депутатів В. А. ЗГУРСЬКОМУ

Вельмишановний
Валентине Арсентійовичу!

Вибачайте, що своїм писанням турбую та відриваю Вас від справ, можливо, більш важливих та нагальних. Адже керувати містом, а тим паче ще й таким славним, як наш красень-Київ, — справа явно не з легких.

Але не можу стриматися, щоб не звернутися до Вас ось із цим листом. Як на мене, торкається він питань конче важливих і дуже нагальних, щоб не сказати — державних. Оскільки йдеться у ньому про такі святі та вічні для кожного з нас поняття, як історична пам'ять народу, нетлінність його духовних реліквій, взаємозв'язок та наступність поколінь... Це — з одного боку. А з іншого...

Нещодавно прийшов до мене у редакцію один відвідувач. Розгублений. І питає:

— Скажіть: а що сталося з Києво-Печерським заповідником?..

— Нічого!.. — впевнено відповідаю. — Як стояла, так і стоятиме у віках наша золотоглава Лавра. Як прикрашала, так і надалі прикрашатиме наш древній та, як кажуть, вічномолодий Київ...

— Ну, спасибі, заспокоїли... Бо я вже дещо й того... подумав. Оце щойно у тій Лаврі на екскурсії був. То й досі нічого второпати не можу.

— А що саме?

— Та знайомився я із Економічним корпусом, пам'яткою архітектури XVIII—XIX століть, а мені там раптом кажуть: «Ага, спізнився, лебедику. Лекції, значить, прогулюємо. Ось ми зараз ректору сповістимо, стипендію зніме...» Або пішов я до приміщення Клирошан — це так називали келії монастирських хористів. Коли чую глас: «Вибачте, але Яків Львович сьогодні нікого не приймають». Та найдивовижніше чекало на мене біля Дальніх печер. Під полонез Огінського до них спускався...

А взагалі, мушу сказати, якесь химерне це місце — ваша Лавра. То машини по її території, мов навіжені, туди-сюди мотаються, то міліція з лікарями кудись біжить... А найбільше перехожі мене запитаннями доймали. Всі щось шукають. Одні — об'єднання «Укрнафта» та обчислювальний центр міністерства фінансів, інші — майстерні «Динамо» та фабрику театрального реквізиту... А хто курси якісь напитує чи культосвітнє училище... Дивне, одне слово, місце. Дуже дивне...

Ось такий незвичайний діалог відбувся у стінах редакції. Після якого, повірте мені, вельмишановний Валентине Арсентійовичу, я вже більше спокійно працювати не міг. Засіла мені в голову думка: а що, як цей дивакуватий відвідувач та й правду каже? Невже й насправді нашій Києво-Печерській Лаврі — цій унікальній пам'ятці XI—XIX століть — щось загрожує?

У кого ж, думаю, підніметься рука на цю неповторну перлину слов'янської історії. Адже саме тут жили та працювали відомі літописці Никон, Сильвестр та Нестор — до речі, останній створив у цих стінах свій безсмертний твір «Повість временних літ» і, власне, став першим історіографом Древньої Русі. У церкві Спаса на Берестові поховано засновника Москви князя Юрія Долгорукого. І за роки середньовіччя саме Лавра стала світочем розвитку давньоруської культури — тут діяла друкарня, працювали школи. А які художньо-архітектурні ансамблі прикрашають її територію!

Ні, щось тут не те. І вирішив я, вельмишановний Валентине Арсентійовичу, негайно їхати у Києво-Печерський заповідник. Можливо, хоч його адміністрація проллє світло на всі лаврські метаморфози і пояснить, як належить їх розуміти.

А розуміти їх належить так, що мій редакційний відвідувач аж ніяк, на жаль, не покривив душею. І все, що сталося з ним на заповідній території, — святісінька правда. І тому нічого нема дивного, що біля Економічного корпусу його помилково було сприйнято за несумлінного студента... Бо, виявляється, у цьому приміщенні вже давно знаходиться кінофакультет Київського державного інституту театрального мистецтва ім. Карпенка-Карого. Келії Клирошан надійно заорендувало Українське спеціалізоване управління «Укркультмонтаж» і вже згаданий нами Яків Львович Варшавський — його законний начальник... Ну, а в приміщенні біля входу в Дальні печери, де виграють полонези та мазурки, натхненно проводить свої репетиції Український державний духовий оркестр...

Проте, як я дізнався, на території Києво-Печерського заповідника знаходиться аж дев'ятнадцять усіляких підприємств, організацій та установ, які абсолютно аж нічогісінько спільного не мають із цією заповідною зоною. Більше того, всі ці «мирські офіси» займають половину всіх виробничих площ заповідника. А звідси випливає, що музеям, які входять у комплекс заповідника, нема де експонувати власні експозиції. Останні так і припадають пилом у фондосховищах.

Але суть іще не в цьому. А в тому, що ці сторонні організації, власне, руйнують Києво-Печерський заповідник. Надто стосується це виробничих майстерень Української Ради «Динамо», управління «Укркультмонтаж», Київської фабрики театрального реквізиту... Це їхні важкі преси, штампи, верстати, «мокре виробництво» по-варварському знищують орендовані приміщення, забруднюють повітря...

А, власне, навіщо, вельмишановний Валентине Арсентійовичу, я усе це вам розповідаю? Гадаю, як голова міськради, Ви могли б мені значно більше розповісти. Приміром, як протягом майже двох десятиліть в ім'я збереження Києво-Печерського заповідника солідними установами приймаються відповідальні рішення. Зокрема, про відселення з його території підприємств та організацій Міністерства культури УРСР, Міністерства фінансів УРСР, Міністерства охорони здоров'я УРСР, Міністерства внутрішніх справ УРСР, Спілки художників УРСР, Київського облвиконкому, того ж таки «Динамо».

І як же ці рішення виконуються?

Ні, вельмишановний Валентине Арсентійовичу, я не можу сказати, що покладена у цьому плані на міськраду робота нею не ведеться. Це було б несправедливо. Робота ведеться. І навіть велика. Приймаються рішення. За участю відповідальних працівників міськвиконкому відбуваються наради з орендаторами. Де їм категорично встановлюють строки відселення. Пишуться листи.

Тільки от чомусь мені й досі не віриться, що орендатори справді відселяться у строк, якщо, даруйте, взагалі відселяться. А сумнів у мене закрався такий недарма. Адже все впирається в те, куди їм відселятися...

Куди, скажімо, буде відселятися кінофакультет театрального інституту, коли йому запропоновано площу вдвічі менше потрібної. Або куди виїжджатимуть спеціальна міжобласна наукова реставраційна майстерня та позавідомча охорона Печерського району, коли за півроку їм не було запропоновано жодного приміщення. А де, цікаво, справлятиме новосілля об'єднання «Укрнафта», коли начальник міського житлоуправління М. Т. Петрошенко чітко їм дав відповідь: «Управління житлового господарства міськради вільної нежитлової площі не має»... А це водночас означає: скільки б адміністрація обласних курсів підвищення кваліфікації працівників культури сама містом не ходила, ніякого приміщення вона собі однак не виходить. Проте ось редакціям журналів «Український театр», «Образотворче мистецтво» та «Музика» відверто пофортунило. Будинок собі вони таки знайшли. Правда, вселитися у нього теж не можуть, бо він потребує капітального ремонту...

А як давала міськрада ділянку під будівництво нового обчислювального центру Міністерства фінансів УРСР? Спершу дали, а потім — забрали...

Словом, вельмишановний Валентине Арсентійовичу, з відселенням орендаторів, відчувається, дуже багато накладок. Але закінчити свого листа я хочу на оптимістичній ноті. Адже недаремно Києво-Печерський заповідник оголошено державним. Отже всі питання по його догляду, збереженню та розширенню мають вирішуватися тільки по-державному. І не інакше.

І по цій мові бувайте здорові!..

Від щирого серця
Вашого ПЕРЦЯ.

ГОЛОВА ТОВАРИШ ЖУК

У приймальні — страх народу.
Врізнобій юрба гуде:
Той говорить про погоду,
Той про се, а той про те.
Симпатична молодичка
На машинці стук та стук.
Ось красується й табличка:
«Голова товариш Жук».

Він якраз — немов нікого
Тут нема і не було —
В кабінеті грима строго
Та кричить: «Алло! Алло!»
Ви тупцюєтесь відколи,
Що зігнулись, наче крюк?
Не нервуйте. Може, й зволить
Вас прийнять товариш Жук.

Ну, а ви з нічної зміни?
З ніг вас валить мимохіть? —
Секретарка неодмінно
Вам порадить: «Стійте й ждіть».
Не спішіть, шановний діду,
Впадете — тоді каюк.
На нараду зараз піде
Голова товариш Жук.

Тут — ви ж бачите по всьому —
Ситуація така:
Жук хоч є — нема прийому,
Є прийом — нема Жука.
Принесло якусь пихату
(Як іде — тріщить каблук),
І прийняв її по блату
Голова товариш Жук.

Гомоніли щось довгенько,
А народ все гув і гув:
Дехто вилаявсь хутенько,
Дехто дідька пом'янув,
Той тікає без оглядки
Та дверима тільки — грюк!
Отакі завів порядки
Голова товариш Жук.

Глянь довкіл: на нашій ниві
Зір милує буйноцвіт,
Та псують жуки шкідливі
Цей чудовий краєвид.
— Нум сміття мести із хати! —
Чуєм часу владний гук.
...Мабуть, з вас і слід почати,
Голова товариш Жук.

Олекса ЇЖАК.

Мал. В. СОЛОНЬКА

— Терпи, Клаво! Закінчиться в мене ревізія, і знову будемо їздити на нашій «Волзі».

ТЕЛЕГРАФНЕ АГЕНТСТВО ПЕРЦЯ ТАП

УМОВНИЙ ЗНАК

КІРОВОГРАДСЬКА область. (Кор. ТАП). Вже майже п'ять років періодично зникає світло в оселях мешканців села Верещаки Олександрівського району. Допитливі люди зацікавились цим явищем і почали його вивчати. Виявилося, що таким чином керівники району електричних мереж сигналізують про чергову обіцянку розпочати незабаром ремонт лінії електропередач.

ФІЗКУЛЬТУРА ДЛЯ ВСІХ

ХМЕЛЬНИЦЬКА область. (Кор. ТАП).Масовими стали фізкультура і спорт у селі Чернелівка Красилівського району. Особливо популярні серед дітей і дорослих — стрибки у довжину через ями, траншеї, рівчаки, якими пориті вулиці села. А прищепили мешканцям села любов до фізкультури працівники Хмельницького БМУ-527 тресту «Подільськпроммонтаж», які ще в 1983 році перекопали село, обіцяючи провести газ.

РОЗ'ЯСНЕННЯ ТАП

«У магазині «1000 дрібниць» райцентру Зачепилівка на Харківщині побутовий електронасос «Нептун» продають тільки в комплекті з п'ятьма флаконами препарату проти молі «Супроміт», — повідомив штаб-квартирі ТАП житель села Миколаївки цього ж району О. К. Кислиця. — Але, на жаль, не додають ніяких інструкцій, як цим комплектом користуватися».

У райспоживспілці кореспондентові ТАП пояснили, що «Супроміт» треба вилити у криницю, з якої передбачається качати «Нептуном» воду, а потім за допомогою того ж електронасоса кропити місця, де завелася міль. Повторювати цю процедуру слід доти, доки міль не зникне.

ЖЕРТВА КУРІННЯ

УСМІШКА

Жив собі начальник. Сам не курив, зате іншим дозволяв це робити. Навіть на нарадах у своїм кабінеті. І курили що було сил.

Одного разу, коли в кабінеті було так насмалено, що хоч сокиру вішай, начальник знепритомнів, і його доставили у лікарню.

— Вкрай важкий випадок,— сказав один лікар.

— А я гадаю, навпаки,— заперечив другий,— вкрай легкий випадок.

— У пацієнта критичний стан,— зауважив третій.

— В тому-то й справа, що критикою тут і не пахло,— уточнив четвертий.

І поставили діагноз, котрий, якщо відкинути наукові терміни, зводився до того, що бідолашний начальник просто вчадів. Не від махорки, не від самосаду, не від грузинського тютюну, а... від фіміаму!

Михайло СКУРАТОВ.

Конатківський синдром, або МАЙЖЕ НЕЙМОВІРНА ІСТОРІЯ В ДОКУМЕНТАХ

Багато хто чомусь вважає, буцімто довести чи переконати, що чорне — це біле, або, навпаки, що біле — це чорне, дуже важко.

Особисто я так не вважаю. Усе залежить від того, хто і кому доводить, хто і кого переконує. Декому варто натякнути, що є така думка там (при цьому палець того, хто натякає, спрямований у небо), і цей «дехто» у повній відповідності з думкою готовий засвідчити що завгодно і з чим завгодно погодитися. Не кажучи вже про те, що, тримаючи носа за вітром, він нізащо не визнає, ніби чорне — це чорне, яким би явно чорним воно не було.

I

14 грудня 1981 року прокурор Шаргородського району Олег Леонідович Шеменков почувався у своєму кабінеті незатишно. Він намагався заглибитися у службові папери, однак зосередитися не вдавалося.

Кілька годин тому Олег Леонідович мав неприємну розмову. Власне, це був короткий діалог, у ході якого старша піонервожата Конатківської восьмирічної школи Галина Федорівна Пащук уже вкотре спробувала з'ясувати, чому районна прокуратура не хоче як слід перевірити її скарги про зловживання директора школи М. М. Богацького, а Олег Леонідович уже вкотре їй пояснив, що скарги неодноразово перевірялися (причому не тільки райпрокуратурою), ніяких порушень і зловживань не виявлено, і тому він, прокурор, не бачить потреби марнувати свій час на пустопорожні теревені про те, чого не може бути, якщо його нема.

У тому, що нема, Олег Леонідович не сумнівався. Бо он і заступник начальника управління кадрів Міністерства освіти УРСР А. М. Міненко письмово роз'ясняв Г. Ф. Пащук: «Ніхто з працівників школи, керівників села і колгоспу не мають претензій щодо поведінки т. Богацького на роботі і в побуті, відношення до виконання своїх обов'язків. Фактів привласнення врожаю, вирощуваного на пришкільних ділянках, і кролів не встановлено...»

І завідуючий облвно розтлумачував: «Твердження скаржниці про те, що завідуючий райвно Г. Б. Дрозд разом із директором школи Богацьким М. М. за згодою райкому партії створили їй неможливі умови праці, є судженням суб'єктивним. Педколектив школи працьовитий, і здатний вирішувати поставлені перед ним завдання. Тільки постійні скарги Пащук Г. Ф., у яких вона звинувачує не лише директора школи, а й більшу частину вчителів, створюють атмосферу нервозності і недовіри, бо за останні півтора року школа більше десяти разів перевірялася різними комісіями».

І голова обкому профспілки працівників освіти, вищої школи та наукових установ М. М. Ярмоленко категорично засвідчив: «Порушені у скарзі питання проти директора школи т. Богацького М. М. в бесіді з колективом школи не підтвердилися... За заявою працівників Шаргородського райкому партії, сама школа є взірцем для всіх шкіл району. Ніхто з працівників школи у приватній розмові і на зборах не підтвердив негативні риси директора школи..., а засудили непедагогічну поведінку т. Пащук Г. Ф.».

Та і обласна прокуратура неодноразово її скаргами займалася і стільки ж разів приходила до невтішного для Пащук висновку: ніякого криміналу в діях М. М. Богацького та педколективу школи не вбачається.

А вона вперлася — і хоч ти їй кілок на голові теши!

II

І закінчилося це тим, що Г. Ф. Пащук несподівано викликали у райвно. Начебто для з'ясування деяких обставин. Там на неї вже чекала бригада з обласної психіатричної лікарні і без особливих дипломатичних церемоній забрала старшу піонервожату з собою. Відповідно уведені в «курс діла» фахівці лікарні співчутливо похитували головами, слухаючи розповідь свіжоспеченої пацієнтки про переслідування за критику з боку адміністрації школи, правдоподібно обурювалися, довідавшись від неї, що директор Богацький та завідуючий райвно Дрозд — одного поля ягоди, охоче підтакували, схвалюючи намір «до кінця боротися за справедливість», й іронічно посміхалися у відповідь на обіцянку Пащук домагатися покарання тих, хто викликав у Шаргород психіатрів. Бо їм і не такі фантазії доводилося вислуховувати від своїх пацієнтів. Вони б не стали сперечатися, навіть якби старша піонервожата заявила, що вона прилетіла не з Шаргорода, а з іншої галактики. І тому Г. Ф. Пащук без особливих вагань помістили в одну із палат лікарні, вирішивши, що вона носиться з ідеєю фікс — «справедливість має восторжествувати».

А через два місяці, після скарги матері Г. Ф. Пащук, її виписали з лікарні. Г. Ф. Пащук дано висновок, що вона може приступати до попередньої роботи.

На підставі розв'язання конфліктної ситуації за місцем роботи гр. Пащук Г. Ф. юристом обласної психіатричної лікарні імені академіка Ющенка на роботі поновлена.

«Поновлена» старша піонервожата не вгамувалася, а продовжувала наполягати на тому, що у восьмирічці коються чорні справи. І ніби добилася свого. У травні того ж року з'явився наказ міністра освіти УРСР, в якому констатувалося що з 1978 року «директор школи М. М. Богацький організував гоніння Г. Ф. Пащук», кілька разів безпідставно звільняв її з роботи, а завідуючий райвно Г. Б. Дрозд «постійно підтримував М. М. Богацького, допускаючи грубі порушення трудового законодавства». Підтвердилися незаконна видача атестатів учням районної заочної школи по Конатківському консультпункту, яким завідував М. М. Богацький, порушення ним фінансової дисципліни по денній школі, використання для власних потреб врожаю із шкільних навчально-дослідних ділянок, підтвердилися зловживання службовим становищем завідуючого райвно Г. Б. Дрозда. Богацького і Дрозда було звільнено з посад, а матеріали перевірки передано слідчим органам. Завідуючий облвно В. О. Костюк одержав догану — за бюрократизм, тяганину і безпринципність.

Правда, продемонструвавши рішучість до низових керівників, міністр чомусь жодним словом не обмовився про заслуги міністерських чиновників, які упродовж тих же чотирьох років відфутболювали всі скарги Г. Ф. Пащук тим, на кого вона скаржилася, а потім дублювали їхні відповіді, з яких поставала просто-таки драматична картина: працьовитий колектив зразкової школи в поті чола сіє розумне, добре й вічне, а його тероризує злісна наклепниця. Це саме їхня підтримка окрилила затятих адміністраторів на те, щоб за будь-яку ціну скомпрометувати старшу піонервожату. І не випадково, здавши першу лінію оборони, усі, кому дісталося за бюрократизм, тяганину, безпринципність, зловживання та інші далеко не благородні вчинки, і ті, кому не дісталося, вирішили закріпитися на другій. У них з'явилася «важка артилерія» — можливість підказати майбутнім перевіряючим: зверніть увагу, мовляв, хто пише. Вчорашня пацієнтка психіатричної лікарні!

III

Саме тому слідчий Могилів-Подільської прокуратури П. Ф. Романов, якому були передані матеріали перевірки, обмежив свої криміналістичні дослідження лише історією з видачею фіктивних атестатів, проігнорувавши вимогу Г. Ф. Пащук вивчити обставини її звільнень і «добровільної» госпіталізації. Проте й цього виявилося достатньо, щоб у серпні 1982 року екс-директор школи М. М. Богацький та десять учителів — практично увесь педколектив восьмирічки — ознайомилися з постановами про притягнення їх до суду як обвинувачених. Суть постанов зводилася до того, що спільні зусилля конатківських сіячів розумного, доброго і вічного «викликали важкі наслідки у вигляді розвалу діяльності державної установи» і підпадають аж під дві статті Кримінального кодексу. Завдяки цим зусиллям із 78 випускників-заочників 70 одержали атестати про середню освіту незаконно: вони або ж не складали іспитів зовсім, або ж «складали» їх на городі, в льоху, на горищі — словом, скрізь, де знаходили їх педагогі-борці за поголовне охоплення середньою освітою жителів рідного села. Зайве, очевидно, підкреслювати, що ця турбота не була альтруїстичною, оскільки за неіснуючі консультації та екзамени вчителі одержували платню, і чималеньку.

Продовження на стор. 6.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

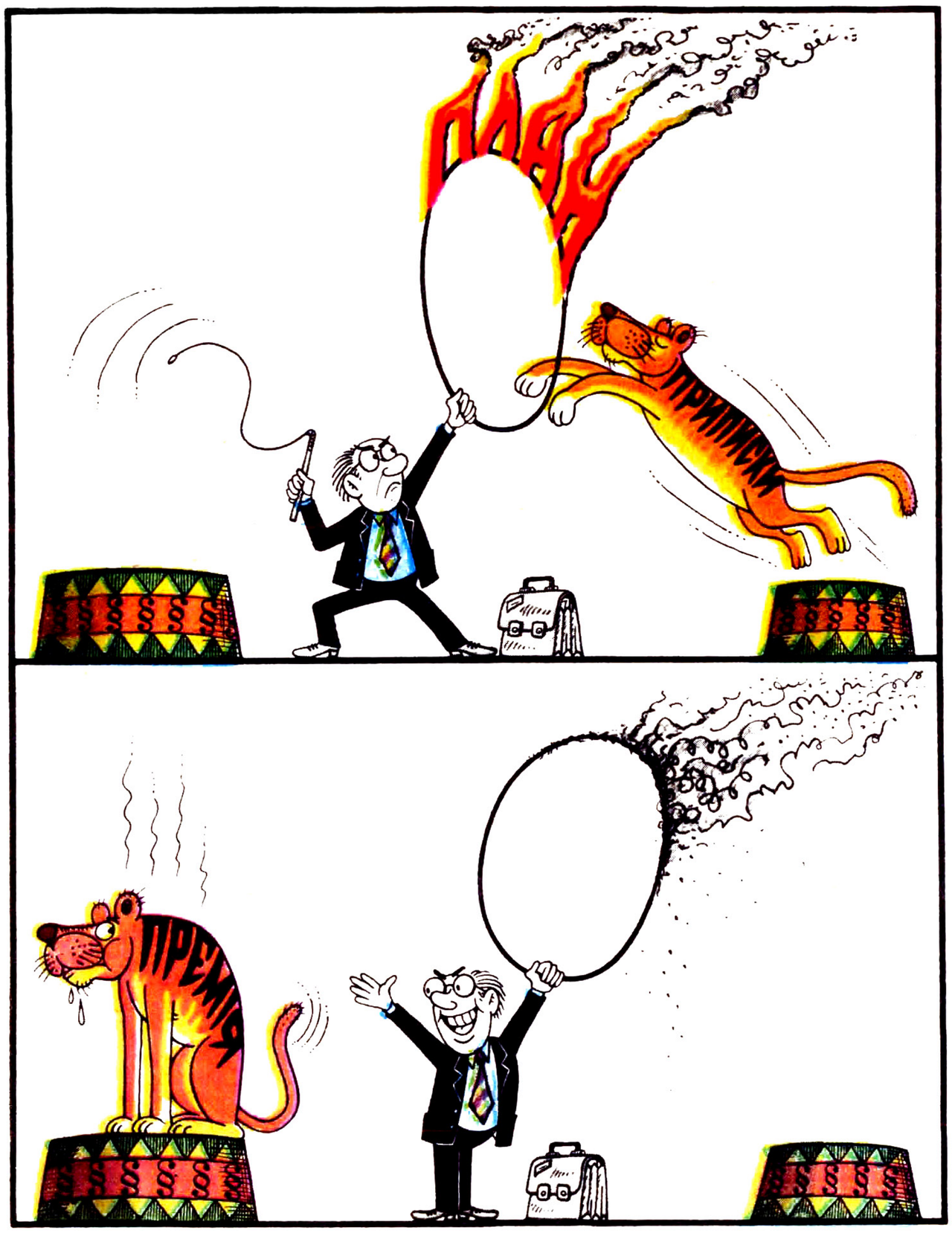

Атракціон окозамилювача.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

Без слів.

Вечірній концерт

ГУМОРЕСКА

Обливаючись холодним потом, Євген Жук підстрибнув у ліжку і сів. Примарилось раптом, що з дев'ятого поверху йому на голову кинули розстроєне піаніно. Прислухався. Під вікном знову щось гучно бренькнуло, потім пролунав звук, схожий на вищання кота в момент, коли його переїжджає велосипед...

Євген підвівся з ліжка і глянув на годинник: була дев'ята вечора. І за дві години він мав іти працювати в нічну зміну. Жук узув капці, підійшов до вікна. На лавочці під крислатим каштаном сидів молодик, схожий на бородатого борця важкої ваги і безжально терзав гітарні струни. Євген відчинив вікно, вибрав мить, коли гітарист замовк, щоб набрати в легені свіжого повітря, а в серце — почуттів, і поцікавився:

— Товаришу, вам що ж, розважитися більше ніде? То онде стоїть бульдозер, заспівайте йому. Я впевнений, він вас зрозуміє...

— Не можу, друже,— важко зітхнув бородань. — Там вона мене не почує...

— Міліція? — уточнив Женя.

— Кохана,— бородань зітхнув іще важче і звів угору посоловілі від співу очі.

Євген поглянув угору й собі. З вікна другого поверху визирало симпатичне дівча.

— Розумію,— поспівчував він гітаристу. — Але ж зрозумій і ти: мені перед роботою треба відпочити, а тут... І довго це буде продовжуватися?

— Щовечора, доки вона не згодиться вийти за мене заміж...

Євген ухопився за голову.

— Та ти не хвилюйся,— заспокоїв його бородань. — Я співатиму лише доти, доки наказує мені моє серце і постанова міськвиконкому.

— Тобто, до одинадцятої? — жахнувся Євген.

— На жаль, довше не можна...

І, схопивши гітару за горло, бородань люто ударив по струнах.

Наступного ранку Євген повернувся з роботи втомлений і злий. Спробував заснути, але організм, привчений багаторічним режимом до відпочинку увечері, спати категорично не бажав... Іще через два дні Євген не витримав. Розбуджений пекельною серенадою, схопився з ліжка і рвонув на другий поверх. Задихаючись від люті, натиснув кнопку дзвінка.

Двері відчинила симпатична великоока чорнявка.

— Слухайте, шановна! — накинувся на неї Євген Жук. — Ви збираєтесь врешті-решт виходити за нього заміж?

— За кого? — поцікавилась дівчина.

— За отого гангстера з гітарою! Доки він буде мою психіку травмувати!

— А мені яке до того діло? — розсердилась красуня. — Коли вже вам так нетерпиться, виходьте за нього самі!

І грюкнула дверима.

— Тоді не ображайтесь! — у запалі гукнув дверям страждалець. — Я вигадаю таке... Таке!

...І от одного разу, коли важковаговик вже вкотре знущався над своєю гітарою, а в повітрі запаморочливо пахло весною, Євген з'явився перед ним.

— Закінчуй свій концерт, приятелю! І топай звідси,— єхидно порадив він.

— Це чому ж? — мимохіть напружуючи біцепс, зацікавився бородань.

— А тому, що тепер і громадськість, і закон на моєму боці,— переможно сказав Женя. — Спробуй-но тільки чіплятися до заміжньої жінки!

Він ніжно пригорнув чорняве, великооке створіння...

— Що ж, вітаю, тобі пощастило,— посмутнів бородань. — А моя, з шостого поверху, навіть дивитись на мене не хоче... Нічого, я теж свого доб'юсь!

І він рішуче забряжчав струнами...

Володимир КАШУБА.

м. Полтава.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— Рано ще йому сидіти з нами за столом.

На замовлення

УСМІШКА

Тільки-но я, як звичайно, влаштувався після вечері біля телевізора, до мене підійшов син і сказав:

— Тату! Ти повинен здійснити благородний вчинок.

— Як це повинен? — здивувався я. — Благородні вчинки за замовленням не здійснюються.

— А он же,— похнюпився син,— батько Петрика врятував потопаючого, в Сергія допоміг бабусі перейти вулицю, а Галчин батько відзначився на пожежі... І тільки я не можу сказати, що мій батько зробив щось благородне.

— Отже, я повинен це зробити лише для того, щоб мій син міг похвалитися у школі?

— Ти спочатку зроби, а потім подивимось,— загадково посміхнувся син.

— Що ж я мушу робити?! Вже пізно, і бабусі вулицями не гуляють, плавати я і зовсім не вмію, а підсаджувати у тролейбус незнайомих жінок не наважуся, побоюючись сімейних неприємностей. Оскільки ж пожежі з нашого вікна поки що не видно, давай зачекаємо до слушного випадку.

— Навіщо чекати,— сказав син. — Такий вчинок можна здійснити, не виходячи з квартири.

— Який саме? — спитав я, скоса подивившись на дружину.

— Наприклад... — син зробив вигляд, ніби замислився. — Ти б міг допомогти мамі вимити посуд після вечері.

— Добре,— згодився я. — Завтра ти можеш сказати в школі, що твій батько здійснив майже героїчний вчинок. Замість того, щоб дивитися чергову серію детективу, він мив посуд... Але післязавтра, у свою чергу, благородний вчинок здійснить твоя мати. Вона пришиє всі гудзики на моїх сорочках...

І я переможно грюкнув кухонними дверима.

Григорій ПОДОЛЬСЬКИЙ,
Борис ШАПІРО.

КАРТЯР

Сусід мій Панас має рідкісний дар:
з усіх картярів — унікальний картяр.

Він каже:
— Я будь-кому носа утру!
Та тільки з начальством вступає у гру.

Всі карти він знає, та що за дива:
щоразу начальству Панас програва.

Програє картяр невезучий, проте
одразу по службі угору іде.

Даремно шукати, де нині Панас:
з приїжджим начальником гра в преферанс.

Було б небагато у цім новизни,
коли б то на гудзики грали вони...

Віталій БЕРЕЗІНСЬКИЙ.

БАЙКИ В ПРОЗІ

ПУГОЛОВОК

— Розквакалися! І де тільки ті жаби беруться?

СЦЕНА

— Який парадокс! — казала Сцена. — До мене в однаковій мірі прагнуть як Мистецтво, так і Халтура.

Володимир ДУГАР.

м. Карлівка
Полтавської області.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

— Те, що у вас називається Лісом, мені дуже сподобалось,— промовило Перекотиполе, опинившись на узліссі. — Ось тільки якби тут не було ні дерев, ні кущів...

МРІЯ

— Кому й навіщо воно потрібне — це Волосся?! — все своє свідоме життя обурювався Гребінець. — От якби мені пощастило дістатися лисому — тоді б уже і я порозкошував на світі!..

Гриць ГАЙОВИЙ.

м. Київ.

ІРОНІЗМИ

● *Вирок, ухвалений самим життям, оскарженню не підлягає.*

● *Тільки гени не одержують по знайомству.*

● *Був фахівцем по угадуванню задніх думок своїх колег.*

Лев РЕЗНИЦЬКИЙ.
м. Харків.

● *Коли начальство кипить, головне — вчасно випаруватися!*

● *Якщо гора народила мишу, значить, мишка піде вгору!*

● *Жінка здається набагато вищою, якщо під каблуком у неї знаходиться чоловік.*

Володимир ТУРОВСЬКИЙ.
м. Львів.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

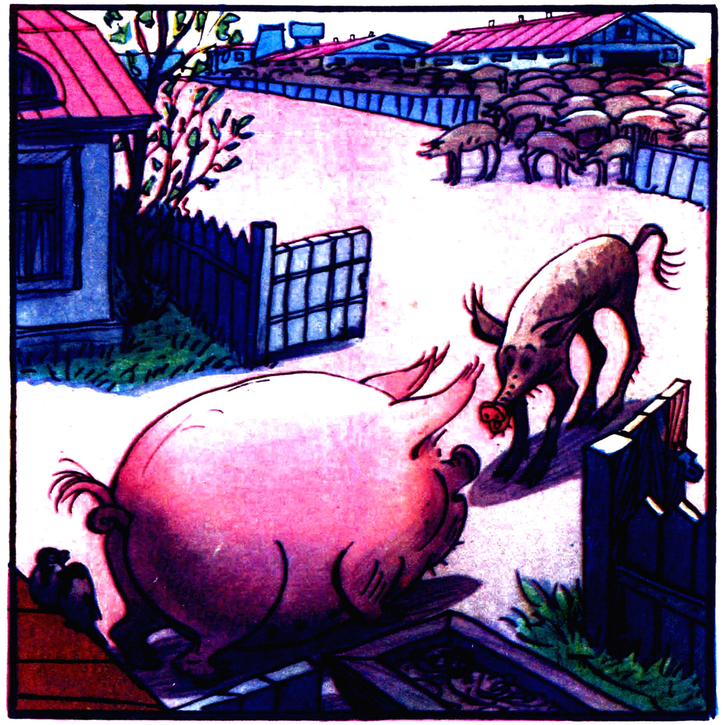

— Де це ти так роздобріла?
— А я тепер у приватному секторі живу!

Продовження. Початок на стор. 4.

КОНАТКІВСЬКИЙ СИНДРОМ, або МАЙЖЕ НЕЙМОВІРНА ІСТОРІЯ В ДОКУМЕНТАХ

М. М. Богацький «заслужив» іще й третю статтю — вісімдесят четверту, частину першу: розкрадання соцвласності. Саме так класифікував слідчий його слабкість до дармової кролятини, яку учні на сувору вимогу директора зносили ще в живому вигляді начебто для поповнення шкільної кролеферми.

Дещо збентежені подібним розвитком подій, одинадцять обвинувачених з конатківської восьмирічки терміново розіслали по багатьох республіканських інстанціях колективні листи з вимогою «захистити честь радянського вчителя і дати їм можливість спокійно працювати».

Даремно вони гарячкували: ніхто на їхню «честь» зазіхати не збирався і, тим паче, не збирався заважати працювати.

Ознайомивши обвинувачених з постановами про притягнення вчителів до суду, слідчий Романов тут же засів за «Постанову про припинення кримінального переслідування з передачею винних на поруки колективу трудящих», у якій «важкі наслідки у вигляді розвалу діяльності державної установи» трансформувалися у «злочин, що не становить великої суспільної небезпеки для держави».

«Колективом трудящих», що вивів палке бажання перевиховати заблудших педагогів, зголосився стати місцевком профспілки райвно. П'ять чоловік ручалося за одинадцятьох! І хто ручався! М. А. Станіславчук, заступник директора Шаргородської заочної школи, якого слідчий Романов просив притягнути до дисциплінарної відповідальності за безвідповідальність. Завідуючий райвно І. В. Усатий, який, змінивши Г. Б. Дрозда на цій посаді, перейняв від нього і ставлення до Г. В. Пащук. Чи ж варто тоді дивуватися, що підробка документів, зловживання службовим становищем і відверте обкрадання держави у виступах членів місцевкому сором'язливо іменувалися «рядом недоліків»!

Щоправда, з «перевихованням» М. М. Богацького не вигоріло. Ота третя стаття зіграла свою роль, і він залишився єдиним кандидатом на лаву підсудних.

Але посидів екс-директор на ній рівно стільки, скільки тривало судове засідання. Погодившись із рішенням слідчого про передачу десятьох учителів «колективу трудящих», суддя С. М. Березовський виніс своє рішення і щодо Богацького: враховуючи... зважаючи... три роки умовно з трирічним іспитовим строком. Права на педагогічну роботу його не позбавили, хоч кожна із статей передбачала й таке додаткове покарання.

Уже наступного дня «працьовитий», «дружний» колектив конатківської восьмирічки приступив до виховання підростаючого покоління.

IV

Цілком справедливо розцінивши такий фінал як знущання над справедливістю, Г. Ф. Пащук пише нового листа у Міністерство освіти, в якому висловила думку, що педагог, замішаний у кримінальщині (мався на увазі М. М. Богацький), не має морального права прищеплювати підростаючому поколінню високі моральні принципи.

Начальник управління кадрів міністерства В. І. Максименко, один із тих, хто раніше вперто захищав легенду про «зразковий колектив конатківської школи», й цього разу з Галиною Федорівною не погодився, пояснивши, що, на його думку, винні у неправильному розгляді її заяв притягнуті до суворої відповідальності і це питання «вирішене остаточно»...

У свою чергу, одинадцять перевиховуваних педагогів знову зажадали захистити їхню честь радянських учителів. На розвиток цієї вимоги завідуючий райвно І. В. Усатий звернувся з офіційним листом до адміністрації обласної психіатричної лікарні з проханням надіслати у школу відповідну бригаду, забувши, що за час, який минув після «добровільного» перебування у психлікарні, Г. Ф. Пащук встигла одержати Почесну грамоту обкому комсомолу за успіхи в пропаганді і розповсюдженні суспільно-політичної літератури, побувати на республіканських курсах старших піонервожатих.

Прохання зав. райвно І. В. Усатого оперативно задовольнили: у школу прибула представницька комісія і виявила бажання обстежити Пащук, так би мовити, на очах колективу і учнів. Та, ясна річ, відмовилася. Обговоривши з учителями ситуацію, комісія поїхала. Невдовзі І. В. Усатий одержав з Вінниці відповідь, у якій писалося (стилістику зберігаємо недоторканою): «На основі вивчення наявної документації, розмови з інспектором Шаргородського райвно В. Ф. Якименком, директором Конатківської восьмирічної школи Заячковським, членами місцевкому школи Юрчак Б. М., Мельник Г. В. (усі троє на цей період «перевиховувалися» на поруках. — **В. Б.**) оглянута Пащук Г. Ф., комісія прийшла до висновку: Пащук Г. Ф. страждає психічним захворюванням і за станом здоров'я непрацездатна. Підлягає направленню на психВТЕК для вирішення питання про ступінь втрати працездатності».

Через рік ця ж комісія навідалася вдруге. Переконавшись, що підопічна «продовжує писати скарги і не хоче змиритися з марністю своїх зусиль», поїхала. А через місяць заочно визнала Г. Ф. Пащук інвалідом другої групи. Наступного року підтвердила своє попереднє рішення. І цього разу — заочно.

V

Під час мого відрядження деякі причетні до цієї історії особи підкреслювали: вони, у принципі, не зовсім глибоко переконані, що Г. Ф. Пащук — інвалід другої групи і тим паче, непрацездатна, й готові хоч сьогодні поновити її на роботі.

Закінчення на стор. 10.

Сатиричні мініатюри

ЗА КРИТИКУ — ГОРОЮ

Ви принципово, сміло, друзі,
Всім воздавайте по заслузі,
Слова нагострюйте, як ніж...
(А поквитаємось — пізніш.)

І ТУДИ, І СЮДИ

Гнучкий Омелько, як лоза,
Не відає гризоти:
На зборах виступає «за»
А після зборів — «проти».

Іван АНУФРІЄВ.

КАЛАМБУР

Не йде на ферму чи на поле:
Дівуля вдома... брови поле.

Дмитро СОЛОДКИЙ.

ДИВА НА ОДНІЙ ФЕРМІ

Глянеш на звіт про витрату кормів —
Можна подумать: тримають слонів.
А як подивишся графік надою —
Кожна корова на рівні з козою...

Микола КОЛЕСНИК, дояр.

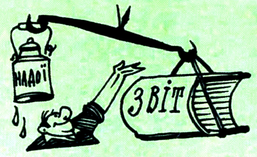

РОЗМОВА В ЇДАЛЬНІ

— Чом порції удвоє менші стали?
— Що це за шніцель? Що це за салат?
— А що ж робить, — кухарка відказала, —
Як ледь не вдвічі збільшили нам штат...

Степан ГРИЦЕНКО.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ПІДЛАБУЗНИК

Він добирав слова потрібні,
Про творчі задуми питав,
Весь час хвалив:
«О! Ти — на рівні!» —
А на якому — не сказав.

Іван ГРОМ'ЯК.

ВІДДЯЧИВ

Взяли раз Вовка
Люди на поруки,
І він від вдячності
Поцілу... Ні!
Відгриз їм руки.

Михайло ВИШНЯК.

ЯК У «КВАРТЕТІ»...

І в наші дні була перебудова,
Як у «Квартеті» з баєчки Крилова.

НЕ ПСУЄТЬСЯ

Природа — це не торт,
Як декому здається:
Вона від зберігання
Не псується.

Марко МЕЛАМЕД.

НАВЧИВ

— До себе, Грицю, все тягни! —
Повчав дідусь онука...
Підріс — і з діда зняв штани...
Згодилася наука!

Володимир ЛАТИНІН.

НЕБЕЗПЕЧНЕ СУСІДСТВО

А був же Цукор каменем, гляди,
поки тримавсь подалі од Води...

Віктор БОЙКО.

ПРАВДОЛЮБ

На зборах слово брав охоче
І правду різав просто в очі.
Однак була це тільки... злість
За крісло, втрачене колись.

З НІЧОГО

Літ сім водичку товк у ступі
І витовк... кандидатський ступінь.

П. КАМІНСЬКИЙ.

ЛІТЕРАТУРНА ПАРОДІЯ

Володимир БРЮГГЕН

ЯК ПИСАТИ КРИТИКУ

Мистецтво літературної критики складне й багатоманітне, проте будь-яке мистецтво можна опанувати за умови належної запопадливості й терпіння. Вельми важать у критиці авторська вдача, а також видання, для якого призначається стаття. Уявімо, що з друку вийшла дитяча книжка з ілюстраціями під назвою «Ранок у зоопарку» і що в журналах з'явилися рецензії на неї. Ось як могли б вони прозвучати:

У ДИТЯЧОМУ ЖУРНАЛІ

Коли я була маленькою, я теж любила тварин. Тепер я не люблю їх, за винятком своєї канарки й кота Мура. Але тим-то й цінна нова книжка, що вона переносить нас у незабутню атмосферу чистого й світлого дитинства.

Хлопчик Кость — піонер і натураліст. Він дуже любить тварин і рано-вранці приходить до зоопарку, щоб подивитися, як вони прокидаються. Це дуже весело й цікаво.

Діти, ви пам'ятаєте знаменитого Тартарена, веселого Тартарена з Тараскона? Про що він думав, коли стояв перед кліткою лева? Він думав про те, як убити бідного лева задля втіхи своїх співгромадян. За часів капіталізму цінні звірі винищувалися безжально й непланомірно. І французький письменник Альфонс Доде висміює обивательські настрої дрібної буржуазії.

А про що думає хлопчик Кость перед кліткою лева? Він думає про велику силу людей, які приборкали могутнього хижака, про те, як зросте в майбутньому народногосподарське значення левів. Письменник прямо цього не каже, але це відчутно. Кость — свідомий хлопчик. Він читає газети й журнали.

Один докір авторові. Його герой приходить до зоопарку, коли касу ще зачинено. Не варто привчати дітей ходити до зоопарку без квитків. Але цей недолік легко усунути в другому виданні корисної і життєрадісної книги.

У МОЛОДІЖНОМУ ЖУРНАЛІ

Веснянкуватий, жвавий, енергійний герой цієї книжки стане до лав ваших друзів.

Він — центр, звірі — фон.

Йому підкоряться стихії.

Це — наша зміна.

Звірі виють, скиглять, гарчать.

Він іде спокійно й упевнено. Сміливо ступає до клітки.

В руці — цебро.

Ми знаємо: якщо знадобиться, він візьме до рук лопату, заступ, рушницю. Такі літають у космос.

Душа дослідника, руки трудівника!

Ми віримо: він вийде з клітки на простори ланів, він буде сіяти й орати, тобто — спершу орати, а потім сіяти.

У ТОВСТОМУ ЖУРНАЛІ

Чому «ранок»? І чому «в зоопарку»? Невже автор не міг знайти пристойнішого місця для свого героя? Прокидається трудове місто: люди поспішають на заводи, до установ, інститутів. Прокидається колгоспне село: на нього чекає збиральна кампанія, в якій беруть участь і наші діти, юні піонери. А письменникові знадобився зоопарк.

І все ж таки книжка читається з інтересом. Автор намагається внести щось своє в одвічну проблему: людина й природа. Та співвідношення реальних сил у творі повністю перекручено. Адже всі звірі сидять по клітках!

Про яку ж героїку йдеться? Де пафос і романтика єдиноборства з природою? Хибність вихідних позицій і призвела автора до творчої поразки.

У НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОМУ ЖУРНАЛІ

Яка захоплююча наука — зоологія! А біологія? Ботаніка? Астрофізика? І вельми, вельми прикро, що письменники так рідко звертаються до цього багатющого джерела натхнення.

Рецензована книжка не може правити за строгий взірець науково-популярного жанру, та за відсутністю інших вона привернула нашу увагу.

Головний герой, вочевидь, член гуртка юннатів. Але саме гуртка ми, на жаль, і не бачимо, ніякої науково-дослідної роботи герої не ведуть. Хлопчик Кость — ізольований одинак, який не в змозі відати поезії колективної праці. Щоправда, він допомагає працівникові зоопарку нести відро з їжею для тварин, але цю тему не розвинуто: автор зачиняє клітку саме в той момент, коли герой ступає до неї.

Письменник стверджує, буцімто слон «затрубив». Явище, коли слони трублять у неволі, надзвичайно рідкісне. Для того, щоб слон затрубив, необхідна його особлива емоційна настроєність, та саме її автор і не показує.

Засмучує, що серед ілюстрацій не представлено карт зонального поширення тварин.

Резюме: зоологічний сад у творі є, а ботанічного немає. Тобто, фауна є, немає флори. Між тим недаремно кажуть: флора й фауна, і про це письменникові слід було пам'ятати.

Страшне перо не в гусака...

«Переможцями індивідуального соціалістичного змагання вважати:
— бджоловодів, які настрижуть не менше 5 кілограмів вовни на одну вівцю...»
(З Голованівської райгазети «Комуністична праця» Кіровоградської області).
Надіслав А. РИБАК.

«Не треба боятися зеленого змія, а робіть так, щоб він вас боявся».
(З виступу на сході).
Надіслав А. ІЛЬЧУК.

«Петрашенко прийшов на роботу у нетверезому стані, за що був суворо покараний, його відправили додому».
(З доповідної).

«Кури сусіда у мене на городі роблять шкоду, але я йому нічого не кажу, тому що вони у мене в хліві несуться».
(З пояснювальної).
Надіслав В. ЦЕВУХ.

«Все приміщення клубу було наповнене сміхом і одночасно переживанням».
(З листа до газети).
Надіслав С. ЛУЦЬКИЙ.

Вітаємо ювіляра!

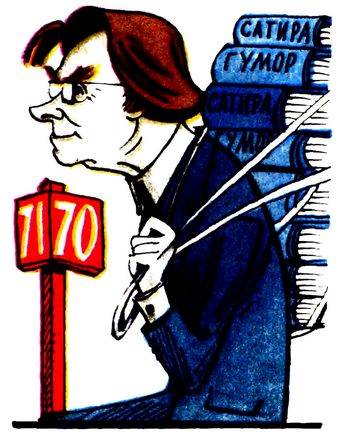

Письменника-сатирика, лауреата премії імені Остапа Вишні Івана СОЧИВЦЯ з його сімдесятиліттям.

Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА.

Мал. М. КАПУСТИ

Хто є хто.

ВІНЕГРЕТ З ПЕРЦЕМ

Мал. О. КОНОНЕНКА

Мал. В. БАЛБУКОВА

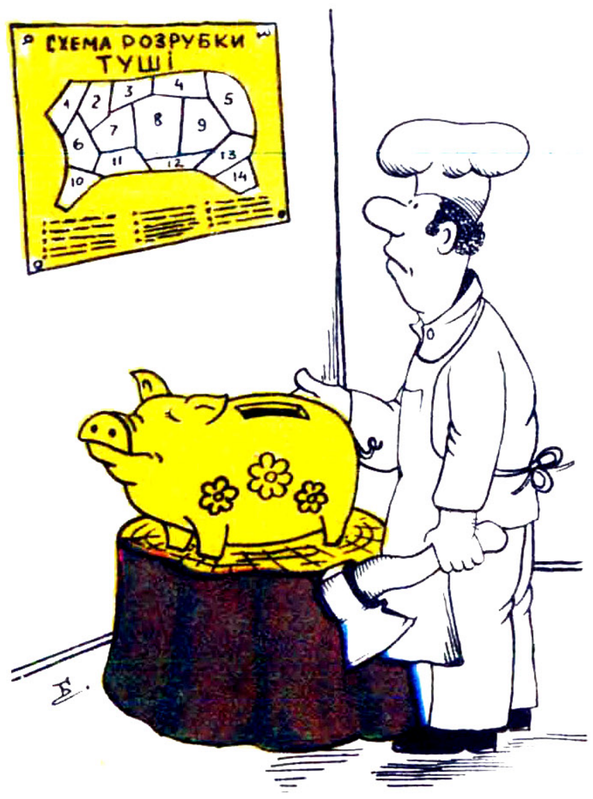

Без слів.

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

— Так що ми з тобою заспіваємо!

Мал. А. БОРДУНІСА

— А мені пощастило — на роботу в шашличну запрошують!

Мал. О. КОНОНЕНКА

Без слів.

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

Без слів.

Закінчення.

КОНАТКІВСЬКИЙ СИНДРОМ, або МАЙЖЕ НЕЙМОВІРНА ІСТОРІЯ В ДОКУМЕНТАХ

Але ж, мовляв, є висновок психіатрів, а його можуть спростувати лише психіатри. Отож, мовляв, які можуть бути до нас претензії. Нехай Пащук доводить лікарям свою нормальність.

Галина Федорівна спробувала це зробити. З Києва спеціально приїздила до неї лікар В. Д. Овчаренко. Наслідком цього візиту стала ось така довідка: «...Вивчила медичну документацію хворої Пащук Г. Ф., результати розгляду багаточисленних скарг хворої, зібрані у Вінницькому облвно, одержала дані зі слів завідуючого Вінницьким облвно Гуцола А. А., другого секретаря Шаргородського райкому партії Подоляна М. М., прокурора Шаргородського району О. Л. Шеменкова, зав. Шаргородським райвно Усатого І. В., директора Конатківської восьмирічної школи Захандревича, семи вчителів школи, головного лікаря Вінницької обласної психіатричної лікарні Обертинського А. В.

Під час відвідин хворої на дому Пащук Г. Ф. вдома не виявилося...

З матеріалів обстеження і оцінюючи поведінку хворого, зміст її скарг і заяв, можна зробити висновок, що хвора Пащук Г. Ф. страждає паранойяльним (сутяжно-кверулянтським) розвитком у психопатичної особи... Через маячню відмовляється оформити пенсію, продовжує добиватися покарання «злочинців»... Рекомендується госпіталізація...»

Знову, як бачите, свідками виступають ті ж особи, які — «ні при чому».

— Навіщо ворушити минуле,— дружньо радили вони мені. — Суд своє сказав, усе почало забуватися. А ви знову сипатимете сіль на старі рани.

У когось вони, може, й зарубцювалися чи навіть загоїлися. Тільки не у Галини Федорівни. Вона й досі намагається довести, що чорне — це чорне, як би його не намагалися забілити, видаючи непримиренність до зловживань за «сутяжно-кверулянтний синдром», а багаторічне цькування, через яке і людина зі сталевими нервами може стати «сутяжно-кверулянтною» особою,— за нормальне явище.

А тим часом у Шаргородському райвно відбулася переатестація вчителів конатківської школи. Кількох із них райвно нагородив грамотами, а Н. Б. Безушко представив до звання «Відмінник народної освіти УРСР». Ту саму Н. Б. Безушко, на совісті якої 57 фіктивних атестатів.

Не виключено, що в цей список потрапив би і колишній директор восьмирічки М. М. Богацький. Якби не сів п'яний за кермо власного автомобіля і не спіймався на цьому. Але мені здається, що не все втрачено й для нього... Чи, може, це і в мене уже з'явився якийсь синдром?

В. БОНДАРЕНКО,
спец. кор. «Перця».
Вінницька область.

ЗНАЙТИ ВИННОГО

(Уривок із стенограми судового засідання)

ПЕРШИЙ АДВОКАТ:

— Пане суддя, ваша вельмишановність! Погляньте, будь ласка, на моїх підзахисних — містера Сміта і містера Джонса. Зверніть увагу, як щиро розкаюються вони у скоєному. До того ж, турбота про торжество презумпції невинності примушує мене вимагати для них виправдального вироку. Тож розглянемо ситуацію всебічно. Я переконаний, що ви, пане суддя, і ви, панове присяжні, негайно відпустите цих хлопців додому — там їх жагуче чекають невтішні матері і невимкнені телевізори.

Справді, мої підзахисні поцупили срібні ущільнювачі двигунів для космічних кораблів типу «Челенджер» та золото, яке мало піти на виготовлення теплозахисної плитки для цих же кораблів. І вартість украденого газета «Нью-Йорк таймс» оцінила правильно: відповідно 100 тисяч і 450 тисяч доларів. Але ж, пане суддя, панове присяжні — про що йдеться? Про мізер, якщо до згаданого навіть додати мідний дріт, рідкісні метали, алюміній та інструменти, поцуплені моїми підзахисними. Хіба можна вживати щодо них слово «злочинці»? Це — діти космічно-ядерної ери, які все блискуче й дороге — навіть срібло, золото або електронний інструмент — вважають за звичайні іграшки, до яких — ви ж знаєте дітей! — несвідомо тягнуться їхні руки. Коли вже говорити про злочинність як явище, то тут доречно було б згадати про Уільяма Рейнке. От кого нашій Феміді слід було покарати найнещадніше.

АДВОКАТ УІЛЬЯМА РЕЙНКЕ (із залу):

— Високий суд, я протестую! Ніхто не давав шановному колезі права ображати мого клієнта. Якщо вже він — такий злісний злочинець, то, смію вас запевнити, мій колега справжніх злочинців і в очі не бачив. Справді, містер Рейнке подав у дирекцію корпорації «Нортроп» заяву з проханням прийняти його на роботу, пов'язану з виробництвом надсекретного літака «Стелс». Це його невід'ємне право як громадянина Сполучених Штатів. Ви можете мені заперечити, що у той час мій підзахисний саме був позбавлений прав, оскільки відбував тривале тюремне ув'язнення за шахрайство. Я змушений погодитися з вами, але поставлю зустрічне запитання: а чому ж служби безпеки нашої країни, які пильно стежать за тим, щоб до «Стелса» не наблизився жоден неблагонадійний, дали «добро» заяві містера Рейнке? Кажете, вони так переобтяжені пошуками радянських шпигунів, що й угору глянути не можуть? А я висловлю іншу думку: бізнес — це бізнес: інколи, трапляється, й за грати вскочиш... А містер Рейнке і у в'язниці виявив себе здібним бізнесменом: від імені корпорації «Нортроп», куди його на той час уже було зараховано, він почав систематично передавати субпідряди лос-анджелеській фірмі «РФ інджініринг». Хіба у принципі має значення, що це була його власна фірма, і в результаті згаданих ділових операцій гаманець корпорації «Нортроп» полегшав на якихось 600 тисяч доларів?! Ви мені скажіть: «Нортроп» від цього збанкрутував?! З отими багатомільярдними замовленнями, якими буквально засипав його Пентагон!

ПЕРШИЙ АДВОКАТ:

— Мій колега мене переконав. Прошу вибачення у нього і заразом хочу дещо уточнити. Якщо вже хтось і справді краде, так це «Нортроп» укупі з Пентагоном. Згадайте, панове, які рахунки за свою продукцію виставляв державі наш доблесний військово-промисловий комплекс. Цвях у його кошторисах коштував п'ять доларів, молоток — п'ятдесят, а, пробачте, сидіння для унітаза транспортного літака — майже чотириста!

СУДДЯ:

— Пане адвокат, я змушений нагадати вам правила судочинства, згідно з якими ми маємо розглядати провину тільки тих підсудних, котрі проходять у даній справі. І, в усякому разі, не обговорювати тут, у скромному залі суду штату Каліфорнія, дій «стовпів» американської системи безпеки та економіки. Сила військово-промислового комплексу, глибока повага, яку до нього відчувають у вищих колах нашої країни, на тверде переконання суду, дозволяють монополіям і Пентагону самим окреслювати свої права, хай навіть — безмежні. Адже недарма шеф нашого військового відомства заявив, що корпорації — виробники зброї «активно допомагають зривати підступи Радянського Союзу, який замірюється вкрасти мир у американського народу». Тож прошу присяжних приступити до винесення остаточного рішення — вердикту.

ВЕРДИКТ ПРИСЯЖНИХ:

«Містерів Сміта і Джонса визнати невинними, оскільки, дотримуючись здорового глузду, в іншому разі за аналогією варто було б пред'явити звинувачення у збройному пограбуванні американських платників податків корпорації «Нортроп» та Пентагону. Але, з іншого боку, саме ці воєнно-політичні інституції стоять на сторожі інтересів згаданих платників податків перед лицем «радянської загрози». Тому, грунтуючись на незламній логіці шефа військового відомства США, єдиною юридичною особою, яка підлягає покаранню, є Радянський Союз, який намірюється обікрасти згаданих платників податків (щоправда, ще з іншого боку, він — єдиний з усіх юридичних осіб, згадуваних на судовому процесі, хто досі цього практично не робив).

Таким чином, оскільки справжнього винуватця знайдено, факти крадіжок золота і срібла містерами Смітом і Джонсом віднести до категорії «радянська воєнна загроза», на неї ж списати судові витрати. Усі можуть іти додому відпочивати або дивитись багатосерійний фільм «Америка» про те, як Радянський Союз окупував Сполучені Штати».

Стенограму до друку подав
О. ДАЧЕНКО.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— А ми вважаємо, що цей договір треба тлумачити...

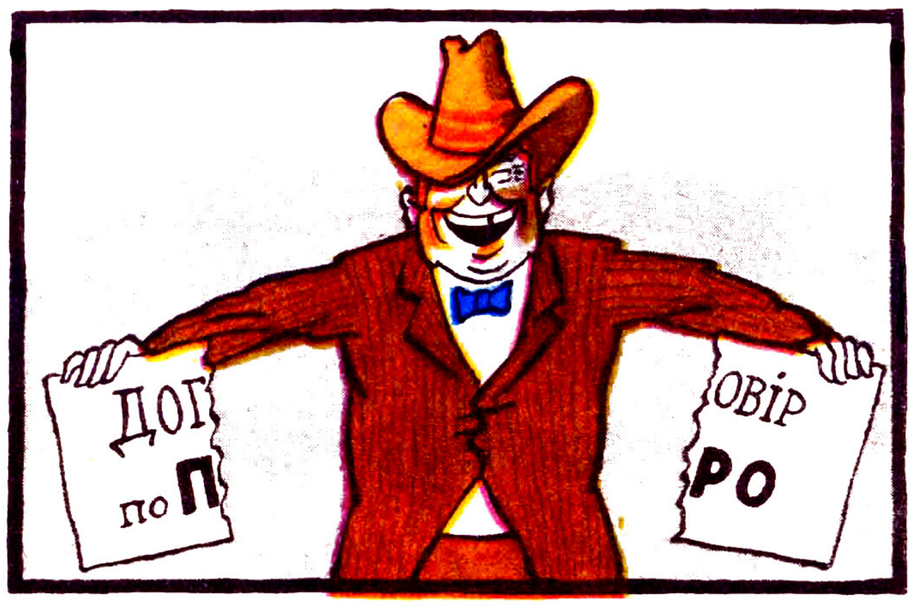

...ширше.

Мал. Г. МУШКАЄВА

Голуба мрія Вашінгтона.

Сторінка для дітей

Перченя сподівається, що ви, дорогі його друзі, самі справитеся із завданням, даним у першій загадці, і з двома іншими загадками. Напишіть нам, які слова знайшли ви і про що йдеться у загадках. Для того, щоб ви могли перевірити себе, відповіді надрукуємо в наступному номері журналу.

Дмитро БІЛОУС

ТРИ ЗАГАДКИ

ЗАГАДКА-ЗАВДАННЯ

Є слова — ну й цікаво!
Є слова — просто диво!
Прочитаймо їх з вами:
чи то зліва направо,
чи то справа наліво —
означають те саме.
Ось дивіться: корок, біб,
коток, Пилип, зараз, піп...
Є ще й інші на умі,
та назвіть ви їх самі.

ЗАГАДКА З РОЗГАДКОЮ

Розтина блакить, гостроголова,
Аж до зір готова досягти;
Космонавтики вона основа,
Екіпаж споряджено — лети!..
Тут, у вірші, й відповідь готова,
А тобі — лишається знайти.

КЛАСНА ЗАГАДКА

Іще одна загадочка для вас:
прикметник, означа найвищий клас;
ще є іменник, і вони — співзвучні.
Лиш Й на К в кінці змініть — і враз
отой прикметник переходить в учні,
але не ходить ще і в другий клас...
Як почнете цей вірш читать спочатку,
то знайдете ви натяк на відгадку.

ДРІМАЙЛО

Завів будильник точно на весну
і впав у сплячку під стару сосну.
Нехай мороз тріщить і валить сніг —
йому все байдуже — Ташкент, а не барліг!

Гудуть вітри, суха сосна гуде,
а він, ведмідь, від сну до сну бреде.
Зимовий сон солодкий,
із продовженням:
ось він прийшов на лісовий кордон,
і друг-лісник йому на день народження
підносить мед — повнісінький бідон!
І наливає гущі запахущої —
у лісника Мишко не частий гість.
І жодної бджоли нема кусючої,
і він їсть мед... Медово-довго їсть...

Кількасерійне крутиться кіно,
а нагорі вже припіка давно.
Шумлять струмки і зверху крапотить,
а вайлуватий спить собі та спить.
Розніжився в теплі, розпозіхався.
Мовчить будильник — мабуть, зіпсувався.
Де та зима? Уже й весни нема.
Та він же так і літо продріма!

Хіба дрючком піти розворушить?
Таж він спросоння може й задушить,
очей не продираючи і лежма —
у нього ж сила не людська —
в е д м е ж а!

Подумав — і придумав.
І — поміг:
одвів струмок холодний на барліг.

Вода як рине, звір — як зареве!
Принишкло з переляку все живе...

В барлозі грязь —
і, хоч не хоч, вилазь
і грійся на осоннячку сухому.

Вхопив будильник — глип...
Та зозла — хрясь!!!
І весь ремонт.
А що йому, дурному?

— Вмивайся вже!..
А я — пішов додому.

Олег ОРАЧ.

ВІДМІННІСТЬ Є

Приїхав Василько на канікули до свого двоюрідного брата Миколки. Давно вони не бачилися. У Миколки за цей час дві сестрички з'явилися — Маринка й Яринка. Обоє чорнявенькі, кирпатенькі, з блискучими очицями-гудзичками на цікавих личках, в обох у кісках — рожеві бантики, ще й платтячка на обох однакові-однаковісінькі. Словом, схожі одна на одну, мов дві краплі води.

— Слухай,— питає Василько у двоюрідного брата,— і як ти тільки їх розрізняєш?

— Дуже просто! — відповідає Миколка. — Маринка без моєї підтримки може пройти п'ять кроків, а Яринка — усього два!

Валерій ПУГАЧ.

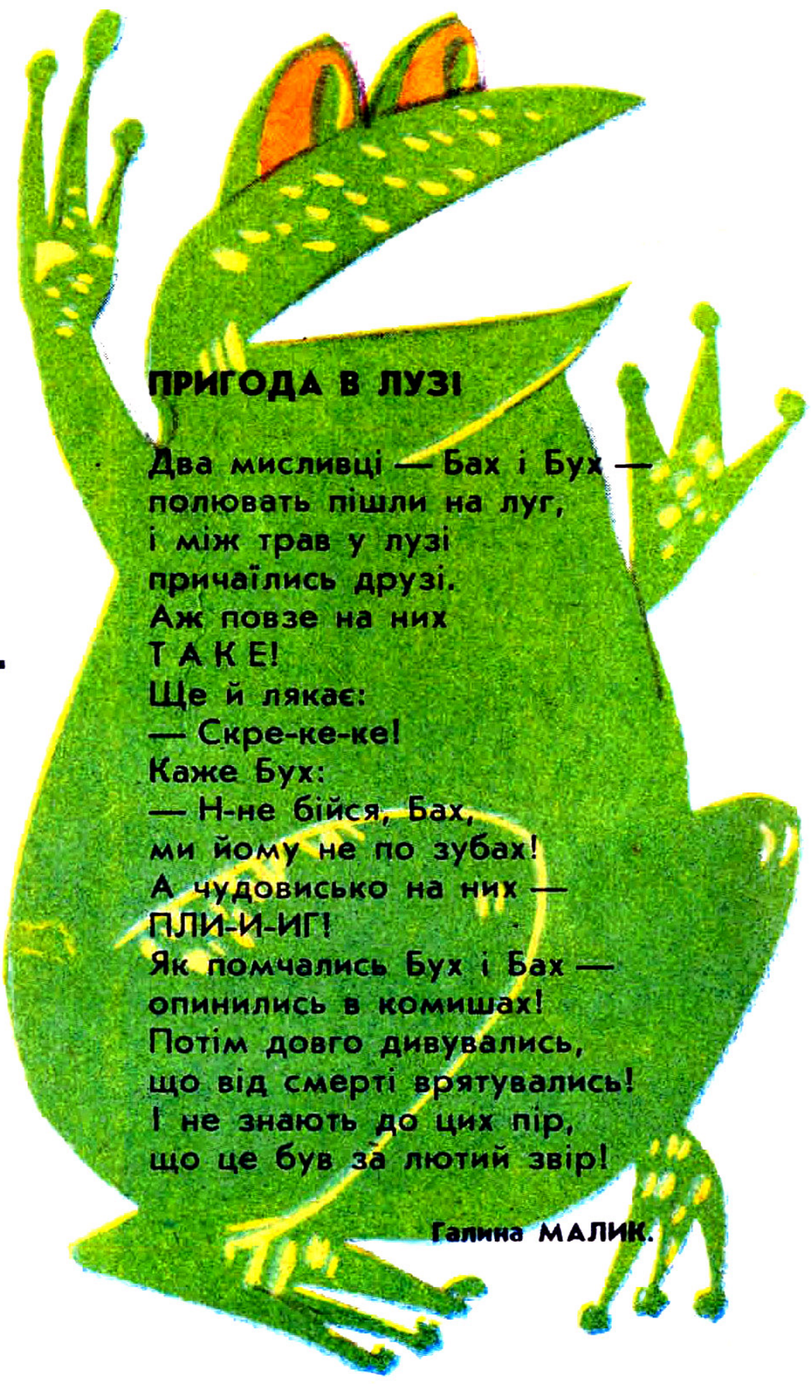

ПРИГОДА В ЛУЗІ

Два мисливці — Бах і Бух —
полювать пішли на луг,
і між трав у лузі
причаїлись друзі.
Аж повзе на них
Т А К Е!
Ще й лякає:
— Скре-ке-ке!
Каже Бух:
— Н-не бійся, Бах,
ми йому не по зубах!
А чудовисько на них —
ПЛИ-И-ИГ!
Як помчались Бух і Бах —
опинились в комишах!
Потім довго дивувались,
що від смерті врятувались!
І не знають до цих пір,
що це був за лютий звір!

Галина МАЛИК.

ДАВАЙ МІНЯТИСЯ

КАЗКА

Йшов Бобрусько із зайцем Вуханчиком з лісової школи. Підійшли до лісового струмочка. Подивився заєць униз:

— Ой! Як же я тут перейду?

— Он по кладочці йди,— сказав Бобрусько.

— Еге, йди... З неї й зірватись недовго. А я плавати майже не вмію.

Постояли, поміркували.

Подивився зайчик на бобруських портфель і каже:

— Знаєш що? Давай мінятись портфелями!

Бобрусько засміявся:

— Хитрий ти. Твій старий, облізлий. А мій новий, гарний.

Заєць ніяково поворушив вухами.

— Та ми не назовсім. Ось струмок перейдемо й розміняємося.

— Не второпаю, навіщо це? — здивувався Бобрусько.

Подивився Вуханчик униз, зіщулився.

— Розумієш, якщо я впаду з твоїм портфелем, ти мене рятувати кинешся. А якщо...

— Не треба мінятися,— засміявся Бобрусько. — Я тебе й так врятую.

Василь БИРЮКОВ.

„Диверсійні" корочки

Подивіться, будь ласка, на фотографію, на якій зображено дві пляшки коньяку «Ювілейний». Ні, ви не етикетки розглядайте. У даному випадку марочний вміст пляшок і шеляга не вартий у порівнянні з пустотілими пластмасовими корками. Бо це не звичайні корочки, а... диверсійні.

...Такий собі громадянин Меликсетян, власник антикварного магазину в американському місті Лос-Анджелесі, після місячного перебування в СРСР повертався до рідної «торговельної точки». І була б скатертиною простелилася йому дорога, якби не коньяк. Точніше, якби не оті корочки, в які любитель антикваріату запакував діамантів на сто тридцять сім тисяч карбованців. Нелегальний вивіз коштовностей за кордон, та ще й на таку величезну суму,— то вже не просто контрабанда, а економічна диверсія.

Вилучивши діаманти, митники пильно оглянули решту речей пана Меликсетяна. І знайшли ще різних предметів старовини і мистецтва, дорогоцінного посуду, жіночих і чоловічих прикрас більше, як на... три з половиною мільйона карбованців.

Самі розумієте, що теплохід рушив до берегів Америки без пана Меликсетяна, який змушений був затриматися у нашій країні на сім років. Звісно, не в ролі туриста. Гіркота розлуки з рідним магазином посилювалася тим, що пан Меликсетян лише виконував роль носильника. Валізи з коштовностями передав йому перед митницьким оглядом землячок — Мартиросян. І, уникнувши таким чином неприємностей, виїхав до «вільного світу» без перешкод. Щоправда, уникнув тимчасово. Бо на тому березі океану, де з нетерпінням чекали на здобич, Мартиросяна по голівці не погладили. Точніше, так погладили, що йому тепер вже нічого не потрібно. Отже, невдасі Меликсетяну, можна сказати, вельми пощастило.

Вас, певно, цікавить, як серед сотень пасажирів митники «вирахували» саме його?

Начальник відділу по боротьбі з контрабандою Валерій Орловський, який кілька днів терпляче і люб'язно знайомив нас з роботою колег, пояснив з посмішкою:

— Ми в роботі керуємося народною приказкою: «На злодієві завжди шапка горить». Тільки треба уміти той вогонь побачити. А для цього потрібно небагато: увага і спостережливість. Далі спрацьовує уміння аналітично мислити. По тому, як і коли Меликсетян зайшов до залу митницького огляду, як тримався і говорив, як недбало поверх речей у валізі було покладено кілька незначних золотих речей, які він, нібито через поспіх, не встиг записати до декларації, ми побачили, що на ньому «шапка горить». Отже, він сам про себе «розповідав», а ми лише проаналізували деталі. Ото і увесь «секрет фірми».

Отак начебто дуже просто, зате дуже ефективно «вирахували» митники запеклого контрабандиста-диверсанта з Лос-Анджелеса.

Безумовно, не щодня трапляються такі «акули». Скажімо, оцей чоловік з пачкою грошей, прив'язаною до спини, якого ви бачите на іншому фото, у порівнянні з «антикварником» — дрібнота, пічкур. Але контрабанда є контрабанда. Велика вона чи мала, а все — на шкоду державі.

Яких тільки хитромудрих схованок не вигадують для провезення контрабанди любителі наживи. У діло йде все: дитячі іграшки, пачки від сигарет і сірників, предмети жіночого і чоловічого туалету, зубні щітки, кавоварки, взуття, годинники, навіть продукти харчування. Всього не перелічити. Ховають у них не тільки коштовності чи валюту.

Американські громадяни Невілл і Цупке — божі сини, як відрекомендувалися вони митникам,— прибули до Радянського Союзу на автомашині «Ауді» з причепом. Мета? Виключно богоугодна: ознайомитися з роботою наших церков, а при нагоді, разом з радянськими священнослужителями, вознести всевишньому молитву про дарування всім людям на землі миру і благоденствія. Може б, і вознесли молитву, якби не підвела клята «Ауді»: з неї випало кількасот примірників антирадянської і релігійно-сектантської літератури та різноманітне причандалля для її розмножування. Звичайно, випало не без допомоги митників. Машину і всю оту макулатуру разом із розмножувальною технікою видали «божим синам» добрі дядечки з ФРН. Куди вони спеціально за цим і приїхали із США. Довелося видворити обох «боголюбивих синків».

...Якось один із чергових директорів сумнозвісної радіостанції «Німецька хвиля» В. Штайгнер сказав: «Наші ідеї слід протягувати у громадське життя комуністичних країн усіма засобами, не гребуючи ні вигадливими психологічними методами, ні привітністю і співчуттям до тих, кого ми в дійсності ненавидимо». Отже, можна уявити, який потік різноманітної антирадянщини, відвертої і завуальованої, доводиться затримувати митникам.

Але, врешті-решт, друкована чи записана на відеокасети антирадянська, порнографічна та інша подібного сорту продукція — це «диверсійні корки» не дуже хитрої конструкції. З ними ясно, і не лише нам. Американський філософ Чарльз Сілі у своїй книзі «Філософія та ідеологічний конфлікт» ще 1953 року писав, що капіталізму для поширення своїх ідей «потрібна надзвичайно витончена техніка пропаганди, щоб таким шляхом ввести в оману і заплутати неосвічених і темних людей...» Зрозуміло, на кого розраховують штайгнери? Заради цього у діло йде все, навіть фірмове барахло з написами та наклейками не по-нашому.

Чи можна уявити, щоб тато з мамою пишалися, якби їхня донька афішувала, що вона — розпусниця? А між тим, нерідко на вулицях наших міст можна бачити супермодних дівчаток, які хизуються в заморських маєчках, на яких написано «Kiss me» (цілуй мене), «A want Love» (я хочу кохання). Або ж «Come along with me» (ходімо швидше зі мною)!

Спробуйте запропонувати їм маєчку з таким написом рідною мовою... Отож бо!

Або ж гордо чимчикують молодики, на футболках яких красується цифра «88». А це, між іншим, символ найманців, отих самих головорізів, яких США використовує для війни проти національно-визвольних рухів у Сальвадорі, Нікарагуа та інших країнах світу. Модною вважається серед любителів закордонщини сорочка з вишитою невеличкою жовтою зірочкою, на якій напис англійською мовою: «Бронзова медаль» або написом на кишені: «За заслуги». Так от, під час війни у В'єтнамі медаллю «За заслуги» нагороджували за сто убитих в'єтнамців, а «Бронзовою медаллю» — за чотириста. Як бачите, барахло з іноземними наклейками — зовсім не безневинна річ. А візьміть такий популярний на Заході ансамбль, як «Кісс». У себе вдома він більше відомий як бандитсько-хуліганська, а не музична, група. «Кіссівці» гасають вулицями на броньовику, нападають на перехожих, грабують магазини і проголошують фашистські ідеї. А деякі наші молодики носять футболки з їхньою емблемою і крутять записи їхніх непристойних пісеньок.

Припускаю, що дехто зауважить: мовляв, ми цього не знали. Певна річ, таких деталей можна й не знати. Але ж недарма в народі мовиться: «Не знаючи броду, не лізь у воду».

Це я все до того веду, що митникам через попит на подібне лахміття — додатковий клопіт.

І як вони тільки вправляються з такою безліччю справ?

На це запитання коротко й вичерпно відповів начальник Одеської митниці Павло Никифорович Ятковський:

— Дурно хліба не їдять. Діло своє знають.

А таки, спасибі їм,— знають. Що ми й хотіли у своїй коротенькій розповіді показати.

Я. КОРОЛЕВИЧ.

Одеська митниця — Київ.

Ось вони, пляшки коньяку, в корках яких було заховано діаманти Меликсетяна.

У цій прасці було заховано різних коштовностей на суму 16 тисяч 583 карбованці.

Взуття, іграшки, предмети жіночого туалету, навіть тістечка, використовуються для провезення контрабанди.

Читачі, мабуть, уже звернули увагу на карикатури, підписані — О. КОНОВАЛЕНКО.

Йому — 37. Живе в м. Херсоні. Закінчив Одеський технологічний інститут. Працює конструктором-технологом. Олександр малює — газети і журнали друкують. Це, звичайно, про щось та свідчить. Як і те, що минулого року він став лауреатом «Перця».

— Але для мене, — каже О. Коноваленко, — найбільша нагорода — усмішки читачів.

— Гурман знайшовся: зубний еліксир, бачите, його не влаштовує — тільки «Шипр» подавай!

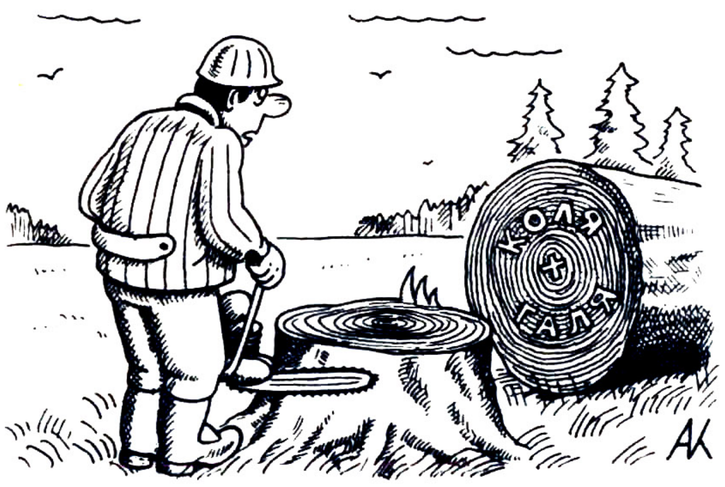

Без слів.

Без слів.

Без слів.

— На жаль, мій повелителю, тільки після чотирнадцятої години!

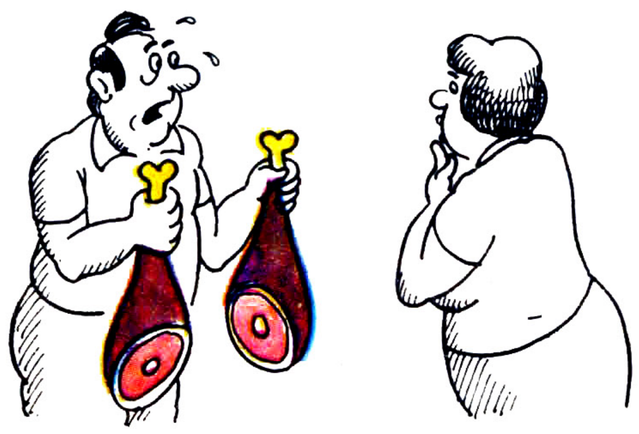

— Мало не наткнувся на пост народного контролю. Ледве ноги виніс!

— Головне, юначе, знайти своє місце в житті!

Краще Перце!

Ти звернув увагу, що останнім часом ми все частіше і частіше маємо справу з речами одноразового використання: пакетами, серветками, пластмасовими стаканчиками... З'явилися навіть пісні-одноденки.

Не пасуть задніх у цьому плані у колгоспі ім. С. Букатчука Косівського району на Івано-Франківщині. Тут виготовляють робочі рукавиці. І шиють їх з такого тонюсінького матеріалу, що ледве вистачає на один день. Видають же їх нам, робітникам будівельного управління «Промбуд-1» тресту «Чернівцібуд», на два місяці.

А для нас, Перче, сам розумієш, мода модою, а брезентові рукавиці все-таки зручніші.

К. ГАВРИЛЮК.

м. Герца
Чернівецької області.

Якщо з міста Івано-Франківська ти одержиш посилку, в якій буде кілограмів з десять дитячої присипки, метрів п'ять бинтів, штук сто піпеток, мензурок для ліків та багато подібного,— не дивуйся. Це означатиме, що у нас, батьків, які мають маленьких дітей, терпець урвався. Адже заради соски-пустишки аптекоуправління змушує нас купувати цілу аптечку, оскільки купити окремо соску неможливо. Як на наш погляд, це приблизно те ж саме, коли б тобі запропонували купити пальто заради гудзиків.

Н. ЄРАШ.

м. Івано-Франківськ.

Відомо, що заздрощі — не найкраща людська риса. У нас, наприклад, у місті жителі приватних будинків заздрять тим, хто живе у багатоповерхових, де за проектом є ванни. Це викликано тим, що міська баня ось уже другий рік на ремонті, а у ночвах митися не зовсім зручно.

І от начальник ЖКО нашого порту Ю. Г. Федченко вирішив, що із заздрощами треба боротися. І вже досягнув деяких успіхів. В усякому разі мешканцям нашого будинку, що по вулиці Леніна № 68/24, вже ніхто не заздрить. Бо хоч у наших квартирах і є ванни, зате немає гарячої води. Скільки ми не зверталися по допомогу до Ю. Г. Федченка, та він — ні за холодну воду.

КЛИМЕНКО, КУЛИКОВ, ГНАТКО, ТРАЧУК ТА ІНШІ.

м. Рені,
Одеська область.

Народні усмішки

ТРОХИ НЕ ТЕ

Покупець:

— У вас бувають однотонні зимові пальта?

Продавець:

— На тонну немає, але кілограмів на п'ятдесят набереться.

Повідомив М. КОВАЛЕНКО.

м. Черкаси.

САМОГУБЕЦЬ

Чимось розніваний чоловік приходить з роботи і каже:

— У-у! Була б моя воля — усіх п'яниць перестріляв би!

Дружина злякано визирає із кухні:

— Любий, ти що — вирішив застрілитися?

Повідомив В. ГРЯЗНОВ.

м. Київ.

НЕ ВДАЛОСЯ

Питає батько у сина:

— Васильку, ти вже виправив ту двійку, що з математики одержав?

— Виправив, татку, але лише у щоденнику. В журналі не вдалося, бо вчителька на перерві з класу не виходить.

Повідомив В. ЛИТВИНЕЦЬ.

м. Івано-Франківськ.

ОТО ХРІН!

Один худющий чоловік заздрісно дивиться на рожевощокого здоров'яка і запитує його:

— Від чого ви такий свіжий і здоровий?

— А я їм багато хрону,— з усміхом відповідає здоров'як.

— Як же ви його їсте?

— Із салом!

Повідомив А. ГАННЕСИН.

с. В. Буримка на Черкащині.

ЧУДОВИЙ ГОЛОС

Початкуючий співак — професору:

— Як ви вважаєте, годиться на щонебудь мій голос?

— Звичайно, що за питання?! При пожежі або аварії йому ціни не буде!

Повідомив І. САМОТИС.

Тернопільська область.

Теми малюнків цього номера придумали: Р. Друкман, Л. Телятников, М. Литвин, А. Помазков, О. Коноваленко, А. Василенко.

Мал. Б. ШИРЯЄВА

— Дітки, ви ж любите автомобілі? Значить, гаражі будемо ставити тут.

Габрово — одна із столиць сміху. (Ще є Грунь, Кам'янець-Подільський, Калинівка, Левадівка, Одеса, Київ...) Але Габрово заявило про себе чи не найпершим, створивши справжній центр гумору і сатири народів світу. У травні до цього невеличкого болгарського містечка з'їдуться письменники, художники, артисти, скульптори на VIII міжнародний б'єннале сатири і гумору, який проходить під девізом «Світ уцілів, бо сміятися вмів». І знову лунатиме сміх усіма мовами світу: російською, українською, німецькою, французькою, італійською, чеською... і звичайно ж — болгарською. Одного з болгарських гумористів ми запросили на сторінки нашого журналу.

Чавдар ШИНОВ

ПЛАКАТ

Художник ходив по майстерні так, як ходять у фільмах генерали перед атакою. Він вирішив намалювати святковий плакат. І то такий, щоб громадськість і критика ахнули. І намалював.

Вийшло і справді щось чудове. На плакаті була зображена дівчина з голубом. Вона стояла на земній кулі. Кольори вийшли такими теплими, що коло плаката можна було грітися, а перспектива — такою глибокою, що досить було посигналити неподалік від майстерні, як із плаката озивалася луна.

Чудо-плакатом зайнялися друкарі.

— Ну и фарб наліпив! — мовив начальник друкарського цеху. — Чи не думає часом цей мазюкало, що ми тут гратимемося з його тонами та напівтонами!

Висловивши своє обурення, начальник вирішив зменшити кількість фарб. Залишив лише червоний, жовтий та коричневий кольори.

Опісля плакат опинився в цеху, де його повинні були обрівняти. За проектом плакат мали облямовувати широкі білі береги. Це давало простір малюнкові, робило дівчину ще ефірнішою та вродливішою.

— Так, так, я його розумію, того художника,— мовив майстер цеху. — Я його розумію, але дідько б його взяв, чи знає він, скільки доведеться болтів міняти, скільки іншої роботи залишиться не зробленою, бо згаємо час на наладнання машини з вузької облямівки на широку?

— Не знає! — відповів його заступник, який говорив мало, але влучно.

Плакати зробили з вузькою облямівкою і відправили до транспортної служби. Там не було критих машин, і плакати навантажили у відкритий грузовик.

Коли машина проїхала півдороги до складів, полило наче з відра.

Водій дуже злився, навіть виліз з кабіни і почав на всі застави лаяти примхи природи.

Але що може зробити один шофер проти стихії... Наказано було набубнявілі від дощу пачки плакатів повернути до друкарського цеху. Там вирішили передати їх кочегарам, щоб підсушили, розклавши на паровому котлі.

За місяць плакати висохли. Звісно, вони трохи забруднилися, але в цьому не було нічиєї вини. Адже в котельні мали справу з вугіллям, а не з ватою...

Останнім узявся за чудо-плакати розклеювач афіш дядько Луко. Перш ніж узятися за діло, він довго пив у корчмі «Каруцарський кінь». Там же за столом вийняв з одного згортка плакат, щоб роздивитися його із візником Асеном.

— Це ноги,— мовив Асен.

— Та ні! — відповів переконливо Луко. — Якщо це ноги, то навіщо тут куля?

— Це земна куля,— почав Асен. — Хіба ти не бачив земної кулі увечері по телевізору!

— Це не земна куля,— доводив Луко. — Це голова дівчини. Тепер модно дівочі обличчя малювати на кшталт земної кулі...

Луко з гідністю вийшов із пивної і почав розклеювати плакати на рекламних тумбах. Лише вранці зрозумів, що наклеїв плакати догори ногами. Та було вже пізно...

Того ж вечора художник, який на початку цієї історії намалював плакат, побачив своє творіння. Побачив і почав нестримно реготати:

— От який плакат вийшов,— казав він приятелю. — Чорта лисого мої колеги так уміють малювати... Оце так плакат!..

Переклала з болгарської Л. ГОРЯЧКО.

ПЕРЕЦЬ
№ 9 (1243)

ТРАВЕНЬ
1987

Головний редактор О. ЧОРНОГУЗ.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ (головний художник), Ф. МАКІВЧУК, Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар), І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

Журнал «Перец» № 9 (1243)
(на украинском языке)
Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 02.04.87. Підписано до друку 21.04.87. БФ 36181. 70×108 1/16. Офсетний друк. 2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2 238 100 прим. Зам. 01705.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА» © **Журнал «Перець» 1987 р.** Видається з січня 1927 року. Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції: **252047 Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 446-84-21, 441-89-37, 441-89-38.**
Адрес редакции: **252047, Киев-47, ул. Петра Нестерова, 4.**
Для телеграм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

Ціна номера 30 коп. Індекс 74393.

І сміх, і гріх

ПЕДАГОГІЧНА КАМПАНІЯ

У Західній Німеччині розпочато нову серію телевізійних передач — навчання грамоти. Бо, як зазначає тамтешня преса, у Федеративній Республіці Німеччині нараховується понад мільйон дорослих німців, які не вміють читати й писати рідною мовою.

Немов вибачаючись перед читачами, газети пишуть, що в деяких інших країнах із грамотою ще гірше. У Нідерландах, наприклад, із 14 мільйонів загальної кількості населення півмільйона — неписьменні, у Великобританії та Італії їх є по два мільйони, у Сполучених Штатах Америки кожен п'ятий не може прочитати газети.

Ну, а щодо того, в принципі похвального, телевізійного ліквепу у ФРН, то він іще й з огляду на інше похвали заслуговує: з 80 тисяч безробітних західнонімецьких учителів кілька десятків отримають роботу.

ПІД ВПЛИВОМ МІСЯЦЯ

Як відомо, наше нічне світило за сумісництвом успішно справляється іще з кількома роботами: допомагає закоханим у їхніх справах сердечних, регулярно забезпечує нас морськими припливами та відпливами, надихає митців та поетів на нові (іноді — навіть безсмертні!) творіння духу людського. Паризького ж перукаря Джелані Мааші воно надихнуло на нову ідею: перетворювати примарне місячне світло на реальну монету. Через кожні 28 днів, точніше було б сказати — ночей, коли місяць буває уповні, цей нащадок славнозвісного Фігаро цілу ніч стриже своїх клієнтів на вулиці. Мааші твердить: місячне світло чудодійно впливає на волосся. Воно швидше росте, перестає випадати і навіть густішає.

В такі ночі, як повідомив західнонімецький журнал «Штерн», у Мааші аншлаг. Хоча стрижка під місяцем значно дорожча, ніж денна.

Так що й тут не обходиться, як бачите, без припливів та відпливів: припливають грошики в кишеню спритного цирульника, відпливаючи з кишень клієнтів, яких він стриже, наче довірливих овечок.

ТЕЖ БІЗНЕС!..

У Сполучених Штатах вважається доброю прикметою, коли людину, що відправляється кудись поїздом чи літаком, хтось проводжає, на прощання поцілує та помахає хусточкою. До прикмет же американці ставляться дуже серйозно: в цьому відношенні Америка хіба що Італії поступається. А попит, як відомо, породжує пропозицію. Тож у місті Філадельфії на пероні вокзалу в потрібний момент з'являється солідна стара пані, з якою попередньо домовляються, і за певну плату, дотримуючись того ритуалу, охоче проводжає «дорогих родичів». Можна замовити і розставання зі сльозами. Це, звичайно, коштує дорожче.

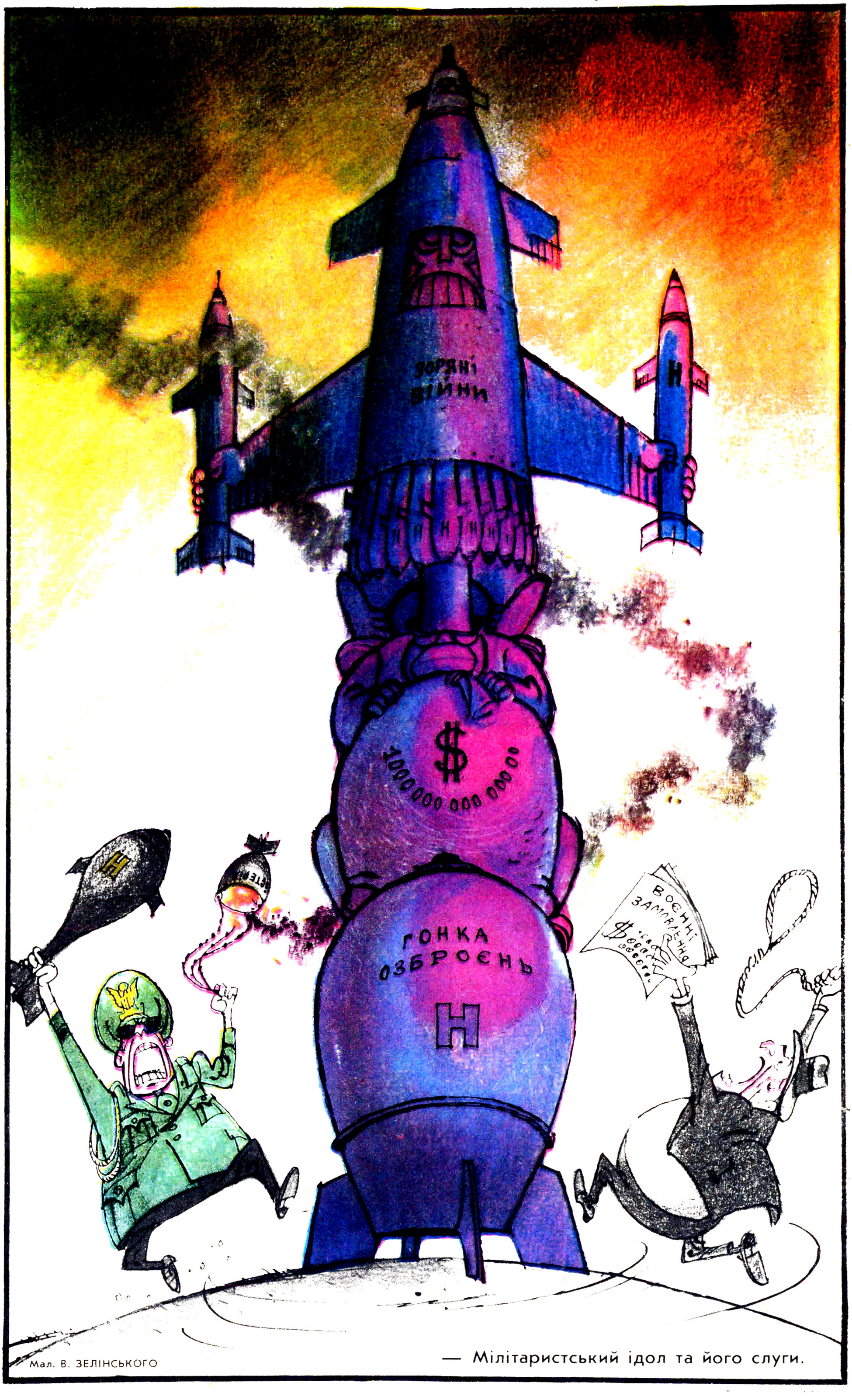

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Мілітаристський ідол та його слуги.